

C175 – BUI11

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

14 maart 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN,
INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

INHOUD

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over een mogelijke herfederalisering van de buitenlandse handel en van andere Vlaamse bevoegdheidsdomeinen	1
Met redenen omklede moties	5
Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over mogelijke steun aan verenigingen van Vlaamse emigranten en de ‘Gazette van Detroit’ in het bijzonder	5
Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de houding van de Vlaamse Regering tegenover de Koerdische kwestie naar aanleiding van de recente moord op de ouders van Koerdische activisten	8

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over een mogelijke herfederalisering van de buitenlandse handel en van andere Vlaamse bevoegdheidsdomeinen

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, het is een publiek geheim dat al wat met het buitenland te maken heeft, door sommigen als een zuiver Belgische aangelegenheid wordt beschouwd. Toen in het begin van de jaren negentig de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel werd opgestart, viel dat in bepaalde kringen niet in goede aarde. Er werd getracht de zaak te boycotten.

De overlappingen tussen de Vlaamse en de Belgische bevoegdheden waren veelvuldig. De verwarring was groot, zowel in het binnenland als in het buitenland. De dienstverlening leed daar toch wel onder. Ons imago als exportnatie kwam niet echt goed uit de verf. Het heeft tot 2002 geduurd vooraleer het ernaar uitzag dat er wat meer duidelijkheid zou worden geschapen, zowel voor de bedrijven als voor onze potentiële klanten in het buitenland.

De Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel werd opgedoekt. Een deel van het Vlaamse personeel werd naar Export Vlaanderen overgeheveld. Toch heeft men het weer eens niet kunnen nalaten de dubbelzinnigheid te bestendigen. Zoals we ondertussen weten, werd het Agentschap voor de Buitenlandse Handel opgericht. In principe is dat geen federale instelling. Het werkt echter wel met het overgebleven personeel van de BDBH. De voorzitter is mevrouw Neyts, die op het ogenblik van haar aanstelling zelfs nog federaal volksvertegenwoordiger was. Ook de troonopvolger zetelt er in. Andere belangrijke instrumenten inzake de buitenlandse handel, zoals de nationale Delcredere dienst, vallen nog steeds onder de federale verantwoordelijkheid. De situatie is dus nog

verre van optimaal. Er is nog steeds geen homogeen bevoegdheidspakket betreffende buitenlandse handel, laat staan het internationaal ondernemen.

Ik heb altijd gedacht dat er in Vlaanderen een vrij grote consensus bestond over de noodzaak om de bevoegdheid inzake internationaal ondernemen verder te regionaliseren en dus zo homogeen mogelijk te maken. De jongste maanden ben ik daar toch aan beginnen twijfelen. Zo heb ik in deze commissie moeten vaststellen dat minister Moerman niet echt geneigd is om resoluut te kiezen voor een Vlaamse aanpak. De jongste weken stond ze daar blijkbaar niet alleen in. Mijnheer de minister-president, ik verwijs naar een aantal merkwaardige uitspraken die u hebt gedaan en die toch wel wat twijfels hebben doen ontstaan over de toekomst van de Vlaamse bevoegdheid omtrent buitenlandse handel. Mogelijk geldt dat ook voor andere domeinen.

Zo hebt u in het februarinummer van Ondernemers Mechelen, het blad van de kamer van koophandel gezegd: 'Denk ook aan de bevoegdheidsverdeling buitenlandse handel, export en het aantrekken van investeringen in het buitenland. Dat is gedefederaliseerd, maar ondertussen zijn er nog prinselijke missies. We twijfelen dus zelf aan onze corporate identity: hoe kunnen we dan in het buitenland sterk overtuigen?'

Die vaststelling klopt. Wij onderschrijven die ten volle. We pleiten al jaren tevergeefs om daarvan af te stappen en resoluut voor een eigen Vlaamse corporate identity te kiezen. Om duidelijk een eigen weg te volgen betreffende de internationale handel, door de merknaam 'Vlaanderen' meer te promoten en door alle contraproductieve handelingen, zoals de organisatie van prinselijke missies, voortaan achterwege te laten.

Alleen twijfel ik eraan of dit ook het besluit is dat u trekt. Minister Moerman blijft de organisatie van economische missies die worden voorgezeten door de kroonprins, verdedigen. Ze vertroeft trouwens op dit ogenblik in Zuid-Afrika in het gezelschap van de kroonprins. In de praktijk zien we ook dat er een toenemende samenwerking bestaat tussen de gewesten onderling en de federale regering, die geregeld initi-

atieven neemt die in feite door Vlaanderen moeten worden genomen. Ik denk aan de investeringsreizen van de premier of andere leden van de federale regering. Eigenlijk zijn de Dienst Investeren Vlaanderen en het huidige Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen bevoegd om in het buitenland investeerders aan te trekken. Minister Moerman ziet dat anders. Ik neem aan dat ze in naam van de regering spreekt.

Aanvankelijk had de Vlaamse Regering vooropgesteld de bevoegdheid en de middelen om de kamers van koophandel in het buitenland te subsidiëren over te hevelen naar de gewesten. Toen minister de Gucht echter aangaf dat hij daarvoor geen belangstelling meer had, stelde minister Moerman zich in plaats daarvan tevreden met een regeling waarbij andermaal moet worden samengewerkt met de andere gewesten en de federale overheid. Ook dat lijkt me niet echt bevorderlijk om de Vlaamse corporate identity tot stand te brengen. Dat geldt mijns inziens ook voor de toenemende samenwerking tussen de gewesten inzake het inzetten van handelsattachés.

Mijnheer de minister-president, die enkele voorbeelden geven aan dat de Vlaamse Regering aanstuurt op een herfederalisering van de buitenlandse handel, veeleer dan resoluut een eigen weg te gaan. U vroeg zich af hoe we dan in het buitenland 'sterk kunnen overtuigen'. Er zijn twee mogelijkheden. Ofwel kunnen we streven naar een homogeen bevoegdheidspakket inzake buitenlandse handel, te beginnen met het opdoeken van het Agentschap voor de Buitenlandse Handel. Enkele weken geleden hebben we daarover een stemming gehouden in de plenaire vergadering. Daaruit bleek dat de meerderheid dat niet wil of niet aandurft. Het vermoeden bestaat dan ook dat u voor de tweede mogelijkheid kiest: het herfederaliseren van de buitenlandse handel.

Dat vermoeden wordt toch wel sterk in de hand gewerkt door uw verklaringen in La Meuse van 30 januari. U zegt daarin: '(...) je crois qu'il faut réfléchir sur certains domaines de compétences comme le commerce extérieur. A l'étranger, l'image d'un petit pays morcelé est difficile à vendre.' U zegt dus dat het beeld van een klein, verbrokkeld land in het buitenland moeilijk kan worden verkocht.

Die uitspraak is natuurlijk voor interpretatie vatbaar. Ofwel bedoelde u dat we ons beter niet langer onder een Belgische paraplu verschuilen en dat de samenwerking betreffende handelsattachés wordt stopge-

zet, dat we het samenwerkingsakkoord tot oprichting van het Agentschap voor de Buitenlandse Handel opzeggen, enzovoort. Ofwel bedoelde u misschien dat we ons op een soort herfederalisering moeten voorbereiden.

Mijnheer de minister-president, wat is nu eigenlijk het standpunt van de Vlaamse Regering. Bent u het ermee eens dat de huidige bevoegdheidsverdeling inzake internationaal ondernemen en de invulling ervan niet efficiënt is? Hoe wilt u in het buitenland 'sterker overtuigen'? Wenst u dat te doen door de versterking van de Vlaamse corporatie identity en de afbouw van de resten van Belgische bevoegdheid inzake buitenlandse handel en internationaal ondernemen, of juist door de federalisering van die bevoegdheden?

Is er daarover al overleg gepleegd binnen de Vlaamse Regering?

In de krant La Meuse hebt u gesproken over 'certains domaines de compétences', waaronder Buitenlandse Handel. Dat houdt in dat er blijkbaar ook nog andere bevoegdheidsdomeinen zijn waarin er kan worden gesproken over herfederalisering. Is er binnen de Vlaamse Regering eenstemmigheid in verband met het mogelijk herfederaliseren van een aantal bevoegdheden? Over welke bevoegdheden gaat het desgevallend?

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de minister-president, ik ben niet ontevreden over de vragen die hier worden gesteld. Er kan immers twijfel ontstaan over de intenties. Ik reken erop dat u een zeer geruststellend antwoord zult geven.

We kennen het regeerakkoord en we weten dat daarin een zeer voluntaristisch ondernemingsgericht beleid is neergeschreven. We weten ook dat iedereen – en dus ook u – op andere momenten heeft gezegd dat we eigenlijk alle instrumenten voor het economische beleid en het tewerkstellingbeleid in eigen handen moeten krijgen. Buitenlands Beleid en Buitenlandse Handel zijn twee van die instrumenten.

We weten ook dat Vlaanderen goed is voor 85 procent van de export. Bovendien is er een bepaalde onvrede over de manier waarop een en ander nu gebeurt en de daaruit voortvloeiende verwarring die er soms heerst. Ik interpreteer wat u zegt als een plei-

dooi om die verwarring weg te nemen. Dat moet dan wel op de juiste manier gebeuren. De juiste manier houdt voor mij in dat de gewesten volop hun verantwoordelijkheid kunnen nemen inzake Buitenlandse Handel. Ik wacht met belangstelling uw antwoord af.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, collega's, in dit land is er een bepaalde bevoegdheidsverdeling. Daarnaast staan er een aantal ambities verwoord in het Vlaamse regeerakkoord en zijn er bepalingen in een bijzondere wet. Dat alles is en blijft de leidraad, maar dat mag niet verhinderen dat we nadenken. Ik hoop dat we dat nog kunnen. We moeten ook zeer kritisch evalueren wat het meest doelmatig is.

Ik wil vanuit Vlaanderen een voluntaristisch beleid voeren in verband met de acquisitie van investeringen en export. Ik wil dat beleid voeren met alle mogelijke instrumenten. Die instrumenten moeten op een zo doeltreffend mogelijke manier worden ingezet. Er moet uiteraard ook rekening worden gehouden met de realiteit en met de doelstellingen die we nastreven.

Het louter staatkundige aspect is voor mij van belang, maar dat is niet het enige element en vanuit een bepaalde invalshoek ook niet het meest essentiële element in dit debat. Wanneer het gaat over het aantrekken van investeringen, stel ik vast dat een aantal bevoegdheden, die behoren tot de bevoegdheden van de federale regering, een beslissende rol spelen. Sommigen in deze zaal zullen het niet graag horen, maar het is nu eenmaal zo. Ik heb het nu bijvoorbeeld over de loonkost, over het algemeen functioneren van de overheidsdiensten en over de vennootschapsbelasting.

Wanneer de federale regering in verband met de vennootschapsbelasting een beslissing neemt inzake maatregelen die het aantrekken van investeringen vergemakkelijken, en in opvolging daarvan een soort roadshow doet om die maatregelen te vermarkten in Amerika en Azië, dan juich ik dat toe. Ik vind het immers positief dat de eerste minister en andere leden van de federale regering een en ander in New York en in Korea gaan uitleggen aan potentiële investeerders.

Ik wil in Vlaanderen jobs, tewerkstelling en economische activiteit. Wanneer de federale overheid daartoe

inspanningen levert, dan ben ik daar een voorstander van. Of dat allemaal past in een wensdroom over een toekomstige bevoegdheidsverdeling, is uiteraard een ander debat, maar ik vind de hieromtrent geleverde inspanningen positief.

In verband met de export, de acquisitie van investeringen en de profilering van België en Vlaanderen in het buitenland, stel ik vast dat voor de economische actoren in ons land, maar zeker ook in het verre buitenland, het koninkrijk België hoe dan ook bestaat. U kunt dat ontkennen, maar het bestaat. Wanneer u met een Chinees of een Amerikaan praat, dan is er even veel kans dat hij iets kan associëren met België als dat hij iets kan met associëren met Vlaanderen. We moeten daarmee rekening houden. Wanneer we op een rationele manier en met gezond verstand proberen een beleid uit te bouwen, moeten we proberen daar ons voordeel uit te halen.

De koninklijke familie opent een aantal deuren, of men dat nu graag hoort of niet. Dat vergemakkelijkt een aantal contacten met potentiële investeerders of contacten in verband met export. U kunt daarover een waardeoordeel vellen, maar dat is de realiteit.

Ik probeer een beleid te voeren op basis van de realiteit. Ik vind het dus goed dat minister Moerman deel uitmaakt van een missie naar Zuid-Afrika. Tijdens die missie worden er zakelijke contacten en contacten in verband met ontwikkelingssamenwerking gelegd. Ik onderschrijf de beleidsnota van minister Moerman over promotie van de buitenlandse handel en de acquisitie van investeringen van het begin tot het einde.

Minister Moerman heeft ook initiatieven genomen om binnen de huidige bevoegdheidsverdeling te komen tot een doelmatige inzet van onze investeringsprospectoren of exportagenten in het buitenland. In een samenwerkingsovereenkomst met Brussel en Wallonië hebben we afgesproken dat in landen waar wij geen vertegenwoordiger hebben, die van de andere regio's in de plaats treden en omgekeerd. Ik ondersteun dit. Gezien de realiteit en de huidige bevoegdheidsverdeling, denk ik dat er een keuze is gemaakt op basis van het gezonde verstand.

Wat ik in Ondernemers Mechelen heb gezegd, staat ook in de andere regionale edities van dat tijdschrift. Ik vroeg me onder andere af of we, bijvoorbeeld, de haven van Antwerpen moeten verkopen als de haven van Antwerpen, of dat we een en ander breder moeten bekijken en onze vier zeehavens als geheel moeten 'verkopen'. Ik vind die vraag belangrijk in verband

met de doeltreffendheid van de vermarkting van onze logistieke mogelijkheden in het verre buitenland.

In een aantal buitenlandse gebieden vormt een havengebied soms een strook van 60 tot 70 kilometer waarbinnen verschillende havens op een complementaire manier functioneren. Ik denk dat Vlaanderen ook dat potentieel heeft. Dat er daardoor wat rivaliteit ontstaat tussen Antwerpen, Gent, Zeebrugge en Oostende, is geen probleem.

De bevoegdheden in verband met buitenlandse handel, export en het aantrekken van buitenlandse investeringen, zijn gedefederaliseerd. Ondertussen zijn er nog prinselijke missies. Ik heb in dat verband gezegd dat we dus nog twijfelen aan onze corporate identity. Ik spreek nu niet voor mezelf, maar ik stel wel vast dat we in het buitenland de ene keer praten over België en de andere keer over Vlaanderen en de andere regio's. Er is dus geen eenduidige corporatie identity voor gebruik in het buitenland.

We moeten inspanningen leveren om misverstanden uit de weg te ruimen. FIT, de samenvoeging van DIV en Export Vlaanderen, is goed gestart en wordt voor het eerst bijna volledig beheerd door ondernemers. FIT is volgens mij het instrument bij uitstek om inspanningen te stroomlijnen. We moeten echter nog eens goed nadenken over de manier waarop we onze bedrijven op verre markten kunnen helpen bij hun inspanningen ter bevordering van de export. We moeten ook eens nadenken over de manier waarop we het aantrekken van investeringen en het zeer genuanceerde samenspel van bevoegdheden in dit land in verband met criteria en randvoorwaarden op elkaar kunnen afstemmen.

Wat mij betreft, is doelmatigheid de uiteindelijke maatstaf. Andere elementen moeten ook meespelen, we moeten niets onder de korenmaat steken. Het feit dat wij een constitutionele regio met volwaardige bevoegdheden op economisch vlak zijn, speelt daarin een cruciale rol. Vandaag hebben we nog niet de volledige doelmatigheid bereikt. Er is nog werk aan de winkel en dat heeft voor mij niet noodzakelijk te maken met de bevoegdheidsverdeling, de herziening van de bijzondere wet en dies meer. In het huidige kader zou al heel wat kunnen gebeuren.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister-president, ik ben het niet helemaal eens met uw antwoord. U neemt nogal gemakkelijk akte van de huidige toestand en zegt dat die hier en daar wat bij-

geschaafd moet worden. Er moet mijns inziens meer dan dat gebeuren. U verwijst naar de federale initiatieven met betrekking tot de acquisitie van investeringen. De bevoegdheid om maatregelen te nemen die investeerders kunnen aantrekken, is inderdaad zeer verdeeld. De bevoegdheid om die maatregelen bekend te maken en in één pakket te propageren aan potentiële investeerders – want het gaat inderdaad over voordelen die vanuit de verschillende geledingen komen – ligt mijns inziens wel degelijk exclusief bij het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen.

De discussie over de economische zendingen met de prins hebben we hier al dikwijls gevoerd. Ik blijf ervan overtuigd dat het feit dat men nog deelnemers vindt voor die zendingen, niet zozeer te maken heeft met het openen van deuren in het buitenland maar veeleer met het openen van deuren in het binnenland. Daar zit een heel andere boodschap achter dan het verkopen van Vlaamse producten en diensten en het promoten van Vlaanderen als exportnatie in het buitenland. U zult efficiënt werk kunnen afleveren als we de Vlaamse bedrijven een maximale ondersteuning kunnen geven bij hun exportinspanningen en als we hen ook kunnen doen profiteren van het imago van Vlaanderen als typisch exportland. In de huidige omstandigheden zitten we nog altijd in een situatie waar verwarring troef is en er twijfel bestaat over onze corporate identity. U stelt de vraag hoe we in het buitenland sterk kunnen overtuigen. Ik denk niet dat dit mogelijk is op de manier zoals het vandaag gebeurt.

U zegt dat we moeten nadenken over wat het meest doelmatig is. Er is daarover al heel wat nagedacht. Er moeten nu ook keuzes worden gemaakt. De vraag luidt of de bevoegdheid inzake internationaal ondernemen, die vandaag nog verdeeld is over verschillende niveaus, verder homogeen gemaakt moet worden. Voor ons is het antwoord duidelijk ja. U stelt dat u daarover nog moet nadenken. Ik vrees dat, als u zegt dat u nog moet nadenken over wat het meest doelmatig is, u naar pasmunt aan het zoeken bent voor bepaalde communautaire dossiers die zich in 2007 aandienen. Ik vrees dat buitenlandse handel en internationaal ondernemen over een jaar als pasmunt zullen worden gebruikt in de communautaire onderhandelingen. Daar staan wij alvast niet achter. We zullen een motie in die zin indienen.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de minister-president, hoe zou ik het u als parlamentslid kunnen kwalijk nemen dat u nadenkt. Ik had op duidelijkheid

gehoopt maar die wordt hier niet echt gegeven. Ik houd me echter vast aan het Vlaamse regeerakkoord en aan alle verklaringen die erop wijzen dat in 2007 de onderhandeling van de waarheid zal komen. Het spreekt vanzelf dat we het eens zijn met een aantal van uw argumenten. We moeten streven naar het beste resultaat. Voor ons is de weg daar naartoe duidelijk. We hoeven daarover niet meer na te denken: we weten waar de sterkte en de homogeniteit zit. We zijn het ermee eens dat er nog een aantal zaken te verwezenlijken zijn. De interpellaties daarover kunnen even goed gericht worden aan minister Moerman. De beleidsnota's spreken ook van een nood aan corporate identity. Over het te bereiken doel zijn we het allemaal eens, alleen de weg daarheen, daar verschillen we blijkbaar een beetje van mening. De meerderheid zal ook een motie neerleggen.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Ik wil vooral een beleid dat doelmatig is en de bedrijven ondersteunt. Het is niet het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Gemeenschap of het koninkrijk België dat exporteert, het zijn bedrijven die dankzij hun inspanningen er met bloed, zweet en tranen in slagen om op verre markten producten te exporteren. Ik wil geen wereldkampioenschap Vlaamse radicaliteit houden. Dat brengt niets bij aan de doelmatigheid. Ik wil een beleid ten voordele van de bedrijven.

Ik ben ook voor een verdere stap in de bevoegdheidsoverdracht, maar zelfs wanneer we nog meer bevoegdheid zouden hebben over de Vlaamse exportbevordering of over de acquisitie van investeringen, wat zou ons dan beletten om op de internationale scène te verwijzen naar het feit dat we gesitueerd zijn in België of te verwijzen naar Europa als dat doelmatig is? Waarom zou het een taboe zijn te verwijzen naar België en te gebruiken wat in België aanwezig is aan wervende elementen ten aanzien van buitenlandse investeerders en bedrijven?

Ik was laatst in Nordrhein-Westfalen te gast bij de top van Bayer. Toen we herinneringen bovenhaalden aan de investering in Zwijnaarde, kwam spontaan bij de baas van Bayer op dat die vestiging was geopend door prins Laurent. Mogen we dat dan niet vermelden? Dergelijke kleine dingen blijven dus blijkbaar in de herinneringen, zelfs in een grote multinational als Bayer. Belangrijk is dat er investeringen en jobs komen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Van Nieuwenhuysen en door de heer Loones werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over mogelijke steun aan verenigingen van Vlaamse emigranten en de 'Gazette van Detroit' in het bijzonder

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, sinds het begin van de twintigste eeuw zijn heel wat Vlamingen naar alle uithoeken van de wereld geëmigreerd. Vooral Amerika maar ook Canada bleek een grote aantrekkingspool te zijn. Niettegenstaande deze Vlamingen zich op relatief korte tijd perfect integreerden in hun nieuwe thuisland – sommigen kunnen daaruit leren – bleven ze elkaar opzoeken en richtten ze tal van Vlaamse clubs op. Via het organiseren van allerhande bijeenkomsten, bleven deze Vlamingen en ook later hun nakomelingen contact met elkaar onderhouden. Dat deze Vlaamse verenigingen ook een positieve bijdrage leverden en nog steeds leveren tot de bekendheid van Vlaanderen in het buitenland, staat mijns inziens buiten kijf. Omdat grote afstanden soms een belemmering waren om op regelmatige tijdstippen bijeen te komen, werden ook nieuwsbrieven en kranten uitgegeven om het contact met elkaar te verzekeren.

Een van de bekendste voorbeelden is natuurlijk de Gazette of Detroit. De Gazette van Detroit is in feite een fenomeen en op vandaag tegelijk een curiosum. Op dit ogenblik is het een veertiendaagse uitgave van acht bladzijden, gedeeltelijk in het Nederlands, gedeeltelijk in het Engels. Deze krant bevat wat nieuws uit Vlaanderen, naast nieuws over Vlamingen in de VS, vooral in verband met de diverse Vlaamse

clubs die rond Detroit nog actief zijn en waarvan de leden afstammelingen zijn van Vlaamse emigranten.

Twee jaar geleden werd in Leke nog met enige luister de negentigste verjaardag van de Gazette gevierd. Bij deze verjaardag werd al de vrees uitgedrukt dat de krant moeilijk haar honderdste verjaardag zou halen, als er niet gauw vers bloed zou komen, zowel qua redactie als qua financiën. In haar jongste nummer slaakte de redactie van de Gazette van Detroit een noodkreet. Indien er niet snel een oplossing komt voor de financiële problemen, dan haalt de krant voor de Vlamingen in de Verenigde Staten en Canada wellicht het jaareinde niet meer.

Bij de viering betoonde ook provinciegouverneur Breyne veel sympathie voor de krant, maar met steun kwam het West-Vlaamse provinciebestuur niet over de brug. Ook de Vlaamse overheid geeft voorlopig niet thuis. Ik heb daarover reeds een tijd terug een schriftelijke vraag ingediend. Het blijft me een raadsel waarom die onontvankelijk werd verklaard. Nochtans lijkt het mij de moeite waard om dergelijke initiatieven te ondersteunen. In bepaalde gevallen zou men zelfs kunnen stellen dat het gaat om het bewaren van Vlaams, zeg maar cultureel, erfgoed in het buitenland. Onlangs, mijnheer de minister, werd u door de promotor en bezieler van de krant, de heer Vandebussche, gecontacteerd met de vraag om ter plaatse eens een kijkje te gaan nemen en zelf te zien wat de Vlaamse aanwezigheid er nog betekent. Misschien kunnen we dat met de commissie doen.

Mijnheer de minister, erkent u de meerwaarde voor Vlaanderen van deze Vlaamse clubs, en al hun, zij het soms kleinschalige, activiteiten, in het buitenland? Leveren, volgens u, deze clubs een positieve bijdrage tot de bekendheid van Vlaanderen en zijn zij daarmee niet onze eerste ambassadeurs? Kunt u een oplijsting geven van dergelijke Vlaamse clubs en initiatieven in het buitenland? Acht u de band tussen de Vlaamse emigranten en Vlaanderen belangrijk? Zijn er officiële contacten tussen deze clubs en de Vlaamse overheid?

U zult wel begrijpen dat het mij hierom te doen is: gaat u in op de uitnodiging van de heer Vandebussche? Bent u bereid om de Gazette van Detroit te ondersteunen? Welke middelen kunt u hiervoor vrijmaken? Kan een samenwerking met het kabinet Cultuur hier geen oplossing bieden voor het probleem van de beperkte budgettaire middelen?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Collega's, ik zal het niet hebben over de ondersteuning van de Gazette van Detroit. Ik ken dat blad niet en ik wil wel luisteren naar het antwoord van de minister. Ik verbaas me alleen maar over de vraagstelling en over het feit dat die van de Vlaams Belangfractie komt.

Geen enkele vereniging van allochtonen in Vlaanderen blijft gespaard van uw kritiek, mijnheer Sintobin. Als ze zich verenigen, komt u vertellen dat ze hun cultuur in stand houden en zich niet integreren. Nu vraagt u net het omgekeerde voor Vlamingen die uitgeweken zijn naar de Verenigde Staten. Ik heb daar geen enkel probleem mee, maar wees dan consequent. Als mensen zich hier verenigen, wat ook hun oorsprong of origine mag zijn, laat hen dat dan doen zonder kritiek.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer Roegiers, ik heb bij het begin van mijn vraag duidelijk gezegd dat de Vlamingen in de Verenigde Staten en Canada zich perfect geïntegreerd hebben in de maatschappij aldaar. Dat kan van sommige migranten hier niet worden gezegd.

De voorzitter: Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw Miet Smet: Mijnheer de voorzitter, ik ben in 1976 op bezoek geweest bij de Gazette van Detroit. De heer De Serrano was toen verantwoordelijke van de krant. Het gaat om een interessant fenomeen, maar meer niet. Het is niet groots, het is niet uitzonderlijk. Het gaat om een overblijfsel van de eerste Vlaamse emigranten. De resterende Vlamingen spreken een soort schabouwelijk Nederlands, niet gehinderd door vernieuwing, Groen Boekje of nieuwe spelling.

Ik had uw vraag op voorhand gelezen omdat ze me interesseerde. Mijn grootouders zijn ooit uitgeweken naar Amerika en nadien teruggekomen. Ik heb daar nog een band mee. Detroit is de hoofdstad van de staat Michigan. Daar leven nogal wat Vlamingen die zeer goed geboerd hebben. Hetzelfde geldt voor de Canadese Vlamingen. Waarom kunnen zij niet zelf geld verzamelen om hun Gazette te ondersteunen? Amerika kent een overvloed aan 'foundations' en 'funds'. Daar wordt niet alles gesponsord door de overheid zoals hier. Bijna alles draait er op privé-geld en -steun. Als ze er nog niet in slagen om voor een veertiendaags blad geld samen te brengen, dan is het evenmin zinvol dat de Vlaamse overheid er geld in

investeert. Wij hebben véél minder geld dan de Amerikanen die ginder zitten. Als zij dat absoluut willen, moeten ze zelf voor hun krant zorgen.

Ik sluit me aan bij de heer Roegiers: ik ben ook geïnteresseerd in het antwoord van de minister.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik ken de Gazette van Detroit niet van in Detroit maar van in Leke, deelgemeente van Diksmuide. De initiatiefnemer, de man die alles behartigt en regelmatig acties opstart om de krant te ondersteunen, is een Lekenaar. De heer Vandenbussche is een zeer sympathiek man. Alleen al daarom zou ik de initiatieven ondersteunen.

Maar eigenlijk ben ik het eens met mevrouw Smet. Dit is geen gemeenschap die tekorten kent. Het zijn Amerikanen met Vlaamse roots die de krant willen onderhouden als contactmiddel en curiosum. Ik moet me voorzichtig uitdrukken en wil de heer Vandenbussche niet beledigen, maar de krant wordt door hem als eenmansinitiatief gepromoot. Hij heeft zijn afnemers. We moeten zoiets moreel ondersteunen en aanmoedigen. De overheid zou de Gazette heel misschien kunnen steunen via de persbijstand, in elk geval niet binnen Ontwikkelingssamenwerking, ook niet binnen Buitenlands Beleid. Maar of zij dat moet doen, valt nog te bezien. Een brief van u, die in de Gazette van Detroit zou worden afgedrukt en waarin de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid zijn steun voor de krant en zijn lezers zou uitspreken, zou net zo waardevol zijn als financiële steun. Dat is mijn persoonlijke mening.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik deel de bekommernissen van de vorige sprekers. Aanmoedigingen zijn belangrijk, want het gaat tenslotte over vrijwilligerswerk. Ook in Vlaanderen zijn al heel wat kranten verdwenen. Men zou kunnen zeggen dat de beperkte oplage een kleine interesse tot uitdrukking brengt. De nieuwe media maken nieuwe initiatieven mogelijk, zeker voor jongeren. Niet alleen in de VS, maar ook elders, bestaan gelijkaardige publicaties. Zo is er ook in Argentinië een blad ten behoeve van de Vlamingen die er leven. Ook daar slinkt de oplage, maar is men ondertussen overgeschakeld naar een publicatie op het internet. Die overgang werkt behoorlijk goed.

De heer Sintobin noemt hen onze eerste ambassadeurs. Ik zou dat niet durven zeggen. Ze zijn een van

onze vele ambassadeurs, maar inderdaad wel hele goede. Steun is goed, maar het is mijns inziens niet noodzakelijk om die steun een financiële vorm te geven.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, clubs van Vlamingen in het buitenland kunnen een bijdrage leveren tot de internationale bekendheid van Vlaanderen. Wel blijkt dat de meerwaarde van die clubs van geval tot geval verschilt. Veel hangt af van de leeftijd van de actieve leden, van hun rol in de lokale gemeenschap, enzovoort. Het is natuurlijk evident dat ik het een goede zaak vind dat Vlamingen in het buitenland contact met elkaar onderhouden, zich organiseren en de banden met Vlaanderen verstevigen.

De Gazette van Detroit was oorspronkelijk bedoeld voor mensen die emigreerden. Vandaag zijn er echter veel Vlamingen die tijdelijk in het buitenland verblijven. Als ik in het buitenland ben, organiseren we een ontmoeting met de Vlamingen ter plaatse. Dikwijls zijn ze er tijdelijk, voor zaken of als werknemer van officiële instanties. Soms komen ze eerder toevallig in zo'n club terecht. De organisatie 'Vlamingen in de Wereld' heeft zichzelf tot taak gesteld om die mensen te contacteren. Ik steun die organisatie. Ik heb met VIW een beheersovereenkomst afgesloten waarin ik in ruil voor steun een aantal nieuwe opdrachten heb gegeven. VIW krijgt van mij jaarlijks 250.000 euro. Dat is een aanzienlijk bedrag. VIW heeft de opdracht gekregen om elk jaar minstens duizend nieuwe contactadressen te verzamelen en het adressenbestand te actualiseren. VIW werkt ook voor minister Moerman en haar 'Club Diaspora-project'. Verder staat VIW ter beschikking van alle regeringsleden wanneer ze naar het buitenland gaan.

VIW heeft een gedrukt tijdschrift, maar werkt ook met de nieuwe media. Mijns inziens is dat de goede aanpak. Het zou niet goed zijn om hier en daar lokale initiatieven te steunen. Dat zouden onze financiële mogelijkheden trouwens niet toestaan. VIW heeft tot taak mensen in het buitenland bij te staan. VIW adviseert hen in verband met socialezekerheidsrechten en andere administratieve vereisten. Op de website van VIW vindt u een lijst van clubs die bij VIW zijn aangesloten.

Destijds zijn veel Vlamingen naar de VS geëmigreerd. Ik ben er vrijwel zeker van dat de Gazette van Detroit zich niet richt tot de recent gearriveerde Vlamingen. Het blad bestaat 92 jaar en richt zich tot

de inwijkelingen en hun nakomelingen die er veel vroeger zijn aanbeland.

Ik heb een brief van de heer Vandebussche ontvangen. Verder heb ik informatie opgevraagd bij onze vertegenwoordiger in de VS, de heer Hendrickx. Hij meldt me dat de afgelopen decennia de algemene gezondheidstoestand van de Gazette van Detroit fel is achteruitgegaan. Het abonneebestand is gedaald tot 600 eenheden, waarvan 100 in Vlaanderen. De redactie bestaat uit drie dames van 80 jaar en ouder. Hun mogelijkheden zijn beperkt. Ze hebben problemen om het blad telkens opnieuw klaar te krijgen, en bij dalende verkoop stijgen de drukkosten natuurlijk. In 2002 was de oplage blijkbaar nog 1.500 exemplaren. Er zouden nu niet voldoende inkomsten meer zijn om de krant te laten verschijnen.

Enkele jaren geleden heeft een privé-persoon een aanzienlijke som geld geschonken, maar dat geld is ondertussen op. Het blad zit in nauwe schoentjes. Onze vertegenwoordiger stelt dat er problemen zijn met de verspreiding, de promotie en de bekendmaking van het blad. Hij stelt vast dat zelfs burgemeesters van Vlaamse of Nederlandse oorsprong niet worden bereikt. Het blad blijft gericht op de inwijkelingen van weleer, en hun nakomelingen. Het aantal advertenties neemt navenant enorm af.

De heer Vandebussche vraagt of een subsidie van 25.000 euro mogelijk is. Dat is een aanzienlijk bedrag. Verder vraagt hij of ik ter plaatse de mensen een hart onder de riem kan gaan steken. Zoals de heer Loones suggereert, zou dat ook met een hartverwarmende brief kunnen. Als ik in de buurt kom, zal ik zeker proberen om met die mensen kennis te maken. Ik heb sympathie voor hen: het initiatief heeft ongetwijfeld enorme verdiensten gehad, en heeft wellicht nog steeds verdiensten. Ik denk wel dat de drijvende krachten erachter samen met het initiatief oud zijn geworden en niet meer bij de tijd zijn. Ik vrees dat ze ook weinig nieuwe mensen aanspreken. Dat laatste is overigens niet gemakkelijk. De ene club slaagt daar nog wel in, maar de andere dan weer niet, zo leren mij mijn bezoeken aan het buitenland.

Wat de Gazette van Detroit betreft, vrees ik dat onze steun niet zou volstaan om het initiatief te redden. Nuttige steun zou misschien kunnen komen van Vlamingen in de VS of hier. Ik zal de heer Vandebussche echter wel vragen om een ondernemingsplan uit te werken, zodat duidelijk wordt wat hij met het geld wil aanvangen. Hij vraagt een een-

malige steun van 25.000 euro 'voor een aantal van deze Vlaamse bastions in de USA en Canada'. Dat zou volgens hem 'onze taal en cultuur nog een tijdje levendig houden'. Ik vraag dus, vrijblijvend, om verduidelijking. In elk geval heb ik vragen over de levensvatbaarheid van de Gazette van Detroit.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik heb van bij de aanvang gesteld dat dit een kleinschalig initiatief is. De suggestie van de minister om de heer Vandebussche te vragen een bedrijfsplan op te stellen, is goed. In afwachting wil ik de volksvertegenwoordigers vragen om het blad financieel te steunen. In een e-mail van de heer Vandebussche van vandaag meldt hij me dat hij een reddingsactie '1000 maal 10 euro' op het getouw heeft gezet. Ik zal alle parlementsleden het rekeningnummer bezorgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de houding van de Vlaamse Regering tegenover de Koerdische kwestie naar aanleiding van de recente moord op de ouders van Koerdische activisten

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, Vlaanderen heeft altijd iets gehad met minderheden in het algemeen en Koerden in het bijzonder. Wij voelen ons verbonden met volkeren die vechten voor hun politieke en culturele identiteit. Vlaanderen onderhoudt nogal wat contacten met instanties die in Vlaanderen die strijd vertegenwoordigen. Wat de Koerden betreft, is het Koerdisch Instituut onze gesprekspartner bij uitstek. De directeur ervan is de heer Derwich Ferho. Hij komt uit een familie van intellectuelen. Zijn broer is schrijver en journalist. Ik heb de gelegenheid gehad om in 1998 kennis te maken met de ouders van de heer Ferho. Dat gebeurde tijdens een solidariteitsreis naar Koerdistan, die was georganiseerd door de organisatie 'Coördinatie Stop de oorlog tegen het Koerdische volk'.

Ik heb een prachtige herinnering aan die ontmoeting. Het dorpje gaf een desolatie indruk, want de meeste bewoners waren weggetrokken. Ze woonden erg bescheiden, en er viel echt niets te roven. De moeder van de heer Ferho heeft me toen een briefje gegeven met een lijst van alle familieleden die in Europa verblijven. Ze vroeg me hen te waarschuwen om niet terug te keren, want ginder was hun leven in gevaar. Dat was dus al in 1998 zo. Ondertussen is de dreiging nog toegenomen. Onlangs heeft zich dus het drama van de gruwelijke moord op de ouders van de heer Ferho voorgedaan. Na de zaak-Erdal komen we dus terecht in een toestand waarbij Vlaanderen de blik richt op wat er ginder gebeurt.

Vorige week is in Brussel een persconferentie gehouden over deze zaak. Er is ook een vredeswake geweest. Een vreedzame groep mensen wilde op de Turkse ambassade een foto afgeven, maar alles was afgezet met prikkeldraad. Het was een waardige manifestatie. In elk geval ben ik ervan overtuigd dat die moord niet een privé-aangelegenheid is. De pers heeft details van de moord gebracht. Op een of andere manier is de overheid daarbij betrokken. Er zijn in de buurt auto's gesignaleerd, hoewel die daar alle lange tijd niet meer zijn opgemerkt. Er waren voorafgaandelijk ook bedreigingen geuit.

De publieke verontwaardiging is groot. Deze moord is geen alleenstaand geval. De mensenrechten zijn in Turkije nog altijd problematisch. Vooral de Koerden hebben het moeilijk. Nochtans is een verbetering van de mensenrechten een voorwaarde om Turkije tot de EU toe te laten. Deze moord is dus geen 'incidentje'.

Mijnheer de minister, ik en velen met mij waren zeer verheugd over uw reactie vanuit de Vlaamse Regering. Zoals u zelf hebt gezegd, was het uw plicht om opheldering te vragen over de zaak en ook om meteen te wijzen op mogelijke gevolgen van het in de doofpot stoppen van een dergelijke zaak, ook wat betreft de hele situatie van Turkije.

U hebt een brief geschreven aan de Turkse ambassadeur. Er ontstond een hele vaudeville in zeer pijnlijke omstandigheden over de houding van de federale minister van Buitenlandse Zaken, die dit incident heeft aangegrepen om op onvoorstelbare wijze de bevoegdheden van Vlaanderen in deze zaak aan te vallen. Door de interne discussie is het een zeer principiële kwestie geworden. Het is goed dat we aan de zaak een vervolg breien in het Vlaams Parlement om een en ander scherp te stellen.

De zaken draaien rond twee cruciale punten. In de eerste plaats is het belangrijk dat het onderzoek in de zaak-Ferho zelf wordt opgehelderd. Zoals gezegd, gaat het niet zomaar om een moord. We hebben contact met de plaatselijke mensenrechtenvereniging IHD die ondertussen officieel klacht heeft ingediend en onmiddellijk op de plaats van de feiten is geweest. Hoe dan ook komt er een onderzoek in Turkije. IHD heeft al getuigenis gegeven van wat de mensen ter plaatse zeggen. Voorlopig zeggen ze niet veel, vanuit een angstreactie. Ze wijzen er wel op dat er in het dorp al meerdere moorden werden gepleegd en bedreigingen geuit. Er zijn in elk geval voldoende aanwijzingen om te zeggen dat er een onderzoek moet komen en dat er meer achter zit.

Ik vind me op over de verklaring van de minister van Buitenlandse Zaken in een krant van gisteren: 'Geen aanwijzing van rol overheid in moord in Turkije.' Als men zegt dat wij bevooroordeeld zijn, welke bevooroordeelde is dat dan niet in de andere richting? Mijnheer de minister, hebt u ondertussen al contact gehad met de Turkse ambassade ingevolge uw brief? Hebt u aanwijzingen dat het onderzoek ter plaatse op een degelijke manier gebeurt? Ik denk dat vanuit uw bezorgdheid voor de familie en voor de hele situatie van de Koerden in Turkije deze vraag een antwoord verdient.

Ten tweede is er de houding van de minister van Buitenlandse Zaken. Wat kan de verklaring zijn voor zo'n agressieve reactie? Zoals China nu plots de nieuwe wereld is, is Turkije blijkbaar ook van verschrikkelijk groot belang voor Europa. Dit kan toch niet verklaren dat Vlaanderen aangevallen wordt op zijn bevoegdheden, waarbij het buitenlandbeleid wordt afgeschilderd als een loutere bijkomstigheid en iets waaraan geen waarde moet worden gehecht. En dat dan nog door iemand van een partij die ook deelneemt aan de Vlaamse Regering. Ik vind dit een zeer zwaar incident. Ik zou graag uw houding daarover bevestigd willen zien.

Ten derde is het goed eens aan te duiden welke middelen de Vlaamse Regering heeft inzake de toenadering tot landen in het algemeen, maar in dit geval tot Turkije in het bijzonder, om dat land respect voor de mensenrechten te doen opbrengen en het Koerdische dossier mee te helpen sturen. De toetredingsgesprekken zullen zich niet alleen afspelen met het federale koninkrijk België, want hoe dan ook zal de eventuele toetreding ook in Vlaanderen moeten worden goedgekeurd. We moeten dit hier duidelijk stellen. Het is

goed dat men dit weet in het buitenland zodat het buitenlandbeleid van Vlaanderen niet nog eens op de slachtbank wordt gelegd. We weten zelfs niet wat er allemaal achter de schermen is gebeurd.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, federaal minister De Gucht verklaarde vorige week, in een van dezelfde kranten waaruit de heer Loones heeft geciteerd, enigszins smalend dat de bezorgdheid om de Koerdische kwestie niet meer of niet minder is dan het lobbywerk van het 'old boys network'. Als dat al zo zou zijn, dan maak ik vandaag graag deel uit van dat 'old boys network' om evenzeer mijn bezorgdheid te uiten over wat zich in dat Koerdische dorpje heeft afgespeeld.

Mijnheer de minister, ik spreek namens mijn partij als ik mijn volledige steun uitdruk voor uw reactie en de uitleg die u hebt gevraagd aan de Turkse ambassadeur. U hebt gedaan wat u moest doen en wat uw morele plicht was. Wat mij bijzonder heeft gestoord in de reactie van minister De Gucht, is dat hij op een totaal ongepast moment en op een totaal ongepaste manier zich op een kleinzielige wijze over bevoegdheden heeft uitgesproken. Hij heeft de bal compleet mis geslagen. U hebt terecht uitleg gevraagd. Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Loones. Ik weet niet of u al een antwoord hebt gekregen en wat dat inhoudt, maar ik ben er wel nieuwsgierig naar. Als u geen reactie krijgt, hoop ik dat u daar toch op aandringt.

Aan minister De Gucht moet u toch eens duidelijk uitleggen dat deze zaak tot uw bevoegdheden behoort en u wel degelijk uitleg kunt vragen aan een ambassadeur, zeker in een zaak waar het gaat om de ouders van twee Belgische staatsburgers. Ik maak me zorgen om deze zaak. Om die reden wil ik ook proberen een goede resolutie te schrijven waarin wij onze bezorgdheid omtrent de Koerdische kwestie in het Vlaams Parlement kunnen uitdrukken.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik sluit mij graag aan bij de vraag van de heer Loones en ben ook benieuwd naar het antwoord van de Turkse ambassadeur op uw vraag naar opheldering over de moord op de ouders van Derwich Ferho.

Ik heb hierbij nog enkele bedenkingen en bijkomende vragen. De houding van de ambassadeur zou interessant kunnen zijn, vooral nadat u de mantel werd uitgeveegd door uw federale collega De Gucht omdat u het aandurfde zogenaamd uw bevoegdheid te buiten te gaan door officieel vanuit de Vlaamse Regering in deze materie een ambassadeur te ondervragen. Hiermee wordt nog eens duidelijk dat uw buitenlands beleid geminimaliseerd wordt en aan dat van de federale overheid ondergeschikt wordt gemaakt door minister De Gucht. Zulke reacties benadrukken eens te meer dat Vlaanderen zo snel mogelijk een zelfstandige en onafhankelijke staat moet worden. Maar hoe zit dat nu? Hebt u hierover al contact gehad met uw federale collega De Gucht? Wat zal in de toekomst uw houding zijn wanneer u het nodig acht één of andere ambassadeur te ondervragen?

Vervolgens is er de kwestie zelf, namelijk het probleem van de minderheden. Ook hier onderschrijf ik volledig de vraag en de opmerkingen van de heer Loones. U bent in uw hoedanigheid van minister van Ontwikkelingssamenwerking ook betrokken bij Zuid-Afrika en u zult zich wellicht herinneren dat ik u op 25 januari 2005 een vraag heb gesteld over de buitenlandse ontwikkelingshulp aan Zuid-Afrika. Hierbij kwam ook een aspect uit uw beleidsnota aan bod waarvan ik een korte passage citeer: 'De wil van de Vlaamse Regering om intense politieke relaties met Zuid-Afrika te onderhouden, om de samenwerking voort te zetten, om het politieke partnerschap met de Zuid-Afrikaanse overheid verder te ontwikkelen en van de mogelijkheid voor beide partners om elkaar op afgesproken rechten en plichten te wijzen.'

In uw beleidsnota stelt u dat u het nieuwe landbouwbeleid van de Zuid-Afrikaanse regering zult steunen. In uw antwoord op mijn vraag verklaarde u dat de Zuid-Afrikaanse regering vooral streeft naar economische samenwerking met KMO- en landbouworganisaties en met de haven- en de diamantsector.

Intussen moet u wel op de hoogte zijn van de aan de gang zijnde landbouwhervormingen van de Zuid-Afrikaanse regering. Ik hoop het althans, want in uw antwoord van 25 januari vorig jaar stelde u nog dat president Mbeki niet de ambitie had de omstreden Zimbabwaanse landhervormingspolitiek zonder meer over te nemen.

De zogenaamde "Plaasmoorden", die u ook minimaliseert en veralgemeent naar zwarte slachtoffers, zijn immers een middel om met medeweten van de Zuid-

Afrikaanse overheid, die een oogje dichtknijpt en maar laat begaan, druk uit te oefenen op de blanke boeren om hun landerijen te ontvluchten en te ont-eigenen. Volgens onze informatie uit Zuid-Afrika zijn er sedert 1994 meer dan 2000 blanke boeren vermoord.

Daar ligt voor mij de relatie met de minderheden. Mijnheer de minister, als u de Turkse ambassadeur over de ontoelaatbare moord op de ouders van Derwich Ferho ondervraagt, kunt u dat op zijn minst ook doen bij de Zuid-Afrikaanse ambassadeur over de systematische raids op blanke boeren. Het gaat om een duizendvoudig systeem van uitmoorden. Ik vraag u dan ook of u overweegt de Zuid-Afrikaanse ambassadeur, waarmee u in het verleden wél de nodige contacten had, hierover te ondervragen? Het zou alleszins blijk geven van enige consequentie terzake.

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Ik hoor dat verschillende collega's geschokt zijn door die gebeurtenis. Ik hou eraan hen erop te wijzen dat minister-president Leterme hier het verschil tussen België en Vlaanderen duidelijk heeft gemaakt. België heeft als land een veel grotere impact dan Vlaanderen, hoezeer wij dat misschien anders zouden willen. Als de ambassadeur in kwestie de goodwill heeft om te antwoorden, des te beter. Maar als hij dat niet wil, dan kan niemand hem verplichten. Als hij daardoor weigert om ooit nog onze vragen te beantwoorden, dan zijn we uiteindelijk nog verder van huis. We moeten onszelf voor ogen houden dat dit wel eens zou kunnen uitdraaien op een foute interpretatie door de betrokken ambassade. Ik beweer niet dat de zaak niet moet worden opgehelderd. Dat staat buiten kijf. Maar de Turkse ambassadeur heeft geen verplichtingen tegenover Vlaanderen, wel tegenover België. We mogen geen communicatiestoornissen creëren.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mevrouw Demeulenaere, een goed jaar geleden hebben we een gelijkaardig incident meegemaakt met de pauselijke nuntius. U moet eens nagaan wie toen het felst heeft gereageerd. Ik geloof dat u binnen uw eigen fractie moet gaan zoeken.

Met name mevrouw Ceysens heeft toen het hardst geroepen en gezegd dat iemand maar eens aan de

nuntius moest uitleggen hoe de Belgische structuren precies ineens zitten.

Mevrouw Stern Demeulenaere: U kunt me moeilijk verwijten wat op het einde van de vorige legislatuur gebeurd is. Ik was er toen nog niet bij.

De heer Jan Roegiers: Het gaat over de rechtlijnigheid die iemand in acht moet nemen.

De heer Karim Van Overmeire: Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Loones. Zijn situatieschets illustreert perfect dat Turkije absoluut nog niet klaar is voor het EU-lidmaatschap. Het conformeert zich slechts met de allergrootste moeite aan de Europese voorwaarden. Samen met de bezetting van Noord-Cyprus en vele andere dossiers is het voor mij ontoelaatbaar dat men het perspectief van toetreding tot de EU blijft aanbieden aan Turkije, terwijl dat land duidelijk niet op Europese koers zit.

Ik heb nog een opmerking bij het bevoegdheidsconflict dat zich hier voordoet. Ik heb vandaag, mevrouw Demeulenaere, een paginagroot artikel gelezen in Het Laatste Nieuws. De gouverneur van Limburg gaat blijkens dat artikel een initiatief nemen voor de Vlamingen die gevangen zitten op Cuba. Hij heeft daar goede contacten en zal het Belgische niveau passeren en dat dossier trachten vlot te krijgen. Ik weet niet of het gewicht van Limburg groter is dan dat van Vlaanderen of van België. Ik ben in elk geval zeer benieuwd naar de reactie van de federale minister van Buitenlandse Zaken op dit initiatief. Als hij een beetje consequent is, moet hij ook de gouverneur wijzen op zijn bevoegdheidsoverschrijding.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dank u voor uw vragen. Mijnheer Loones, dank u voor uw diepmenselijk en ontroerend verhaal.

De moord op de ouders van Derwich Ferho en zijn broer Medeni heeft vragen opgeroepen bij veel Vlamingen, juist omdat zij gerespecteerde en gekende leden zijn van de Vlaamse gemeenschap, en al meer dan twintig jaar cultureel gerichte activiteiten ont-plooien temidden van het Vlaamse volk. Het Koerdisch Instituut krijgt trouwens subsidies van het ministerie van Cultuur. Ik kom daar nog op terug.

Ik heb die bezorgdheid van vele Vlamingen dan ook uitgedrukt in de brief waarin ik de Turkse ambassa-

deur verzoek opheldering over de moord te verschaffen, dit tot welzijn van de goede relaties tussen de volkeren van Turkije en Vlaanderen. De bewering in de media dat het om een boze brief zou gaan, klopt zeker niet.

Vrijdag jongstleden antwoordde de Turkse ambassadeur. Hij bevestigt dat er een onderzoek loopt door de Turkse autoriteiten. Men zal de Vlaamse overheid daarvan op de hoogte houden. Daarnaast meldt de ambassadeur ook dat hij het moeilijk heeft met beschuldigende verklaringen hierover in de pers en dat Turkije gehecht is en blijft aan de democratische principes en de rechtstaat.

Hij kent dus blijkbaar vrij goed de bevoegdheidsverdeling in dit land. Hij heeft onmiddellijk gereageerd op mijn brief. De twijfels die op federaal vlak en ook hier geuit zijn, worden daardoor tegengesproken.

U hebt terecht de bevoegdheidendiscussie aangehaald. Dat is een belangrijk aspect geworden als uitvloeisel van deze zaak. Ik betreur dat. De zaak is op zich ernstig genoeg. Sommigen menen dat ik als Vlaams minister van Buitenlands Beleid mijn bevoegdheden te buiten ben gegaan met het schrijven van de brief. Ik betwist dat. Diplomatieke contacten zijn geen alleenrecht van de federale overheid. Integendeel, artikel 167 van de Grondwet stelt uitdrukkelijk dat de gemeenschappen en gewesten bevoegd zijn voor internationale samenwerking en voor het sluiten van verdragen. Om elk misverstand uit de weg te ruimen, verwijs ik ook naar de bespreking van het zogenaamde Sint-Michielsakkoord in de Senaat in november 1992.

Onze situatie is inderdaad uniek in de wereld en onvergelijkbaar met deze van andere deelstaten. Telkens opnieuw krijg ik de kans om dit uiteen te zetten aan ambassadeurs en ministers van deelstaten en lidstaten van de EU en aan ministers van staten buiten Europa. Voor wie er nog mocht aan twijfelen, blijkt uit deze bespreking overduidelijk de Vlaamse bevoegdheid en dus mijn bevoegdheid als Vlaams minister van Buitenlands Beleid. Ik citeer uit het verslag van senator Cerexhe. 'De deelgebieden zullen voortaan dus als volwaardige gesprekspartners kunnen optreden in het internationaal rechtsverkeer, gesteld uiteraard dat er verdragspartners zijn die met hen een verdrag willen sluiten.(...) De indiener van het voorstel wenst duidelijk te stellen dat het voorstel aan de federale staat helemaal geen impliciete restbevoegdheid toekent voor het toezicht op de bevoegd-

heden van de Gemeenschappen en Gewesten inzake internationale samenwerking.'

Sommigen in het binnenland hebben het moeilijk met deze bevoegdheidsverdeling, niettegenstaande ze werd goedgekeurd door het federale parlement met een ruime tweederde meerderheid. In het buitenland heeft men dit doorgaans wél goed begrepen. Zo melden nieuwe ambassadeurs die in Brussel aankomen zich niet alleen aan bij de koning en de federale minister, maar ook bij de minister-president en de Vlaamse minister voor Buitenlands Beleid. Dat gold ook voor de Turkse ambassadeur. Daarnaast onderhoud ik permanent diplomatieke contacten en heb ik op nog geen twee jaar tijd al meer dan vijftig ambassadeurs van over de hele wereld ontvangen. Nog tal van ontvangsten staan reeds in mijn agenda ingepland. Vanzelfsprekend word ik veelvuldig uitgenodigd op officiële gelegenheden, maar ook voor privé-gesprekken. Dat laatste was gisteravond nog het geval met de ambassadeur van China.

Om nog even verder in te gaan op de bevoegdheidsverdeling, Vlaanderen heeft – naast gemengde – tal van exclusieve verdragen gesloten, zonder enige rol of betrokkenheid van de federale overheid. Vlaanderen, zowel regering als parlement, dient ook zijn goedkeuring te verlenen aan zowat alle verdragen die de federale overheid sluit. Veelal raken ze immers aan bevoegdheden van de gewesten of gemeenschappen. Dat is bijvoorbeeld ook het geval voor toetredingsverdragen tot de EU. Vlaanderen, en meer bepaald dit parlement, zal over elke toetreding moeten stemmen. Als het over enige jaren opnieuw zo ver mocht komen, zal zeker een debat worden gevoerd, onder meer over de eisen die de Unie – en ook de federale overheid – op dit moment oplegt. De Vlaamse volksvertegenwoordiging draagt hierin dan ook een belangrijke verantwoordelijkheid. Het is dus niet meer dan logisch dat de buitenlandminister van Vlaanderen de ambassadeur om opheldering vraagt. Het omgekeerde zou vragen hebben opgeroepen in dit parlement. Turkije is een kandidaat-lidstaat, het parlement heeft recht op informatie.

Ik verwijs ook naar de talloze vragen over het respect voor de mensenrechten inzake verdragen, inzake toekomstige lidstaten, inzake samenwerkingsakkoorden, zelfs als het om Midden- en Oost-Europese landen gaat. Volgens mij is dat evident aangezien deze vragen een uiting zijn van de Vlaamse bevoegdheden. Het is niet meer dan logisch dat ik in mijn functie de Turkse ambassadeur om opheldering verzocht

heb, zeker als beweerd wordt dat het meest essentiële recht, het recht op leven, geschonden wordt in zijn staat. Het respect voor de mensenrechten staat in onze internationale betrekkingen voorop. Dat staat in mijn beleidsnota. Dat komt terug in alle onze contacten en verdragen.

Ik verwijs ook naar de houding van de Europese Commissie die in haar rapport met betrekking tot de toetreding van Turkije uitdrukkelijk stelde dat de toetredingsonderhandelingen worden opgeschort indien ernstige mensenrechtenschendingen worden vastgesteld. De recente onthullingen over Turkse doodseskaders, met betrokkenheid van leger en politiek, bewijzen dat blijvende aandacht niet misplaatst is hoewel onmiskenbaar ook kan gesteld worden dat Turkije vorderingen maakt op het vlak van de mensenrechtensituatie, zoals ook de Europese Commissie vaststelde.

Ik ben niet alleen bevoegd om een brief te schrijven naar de Turkse ambassadeur met een vraag om opheldering over de moord op de familie van een Koerdische Vlaming. Als Vlaams minister van Buitenlands Beleid is dat gewoon mijn plicht. Ik betreur het echter dat naar aanleiding van die diepmenselijke tragedie een dispuut over bevoegdheden wordt opgestart. Ik heb hierover geen contact genomen met mijn federale collega, de heer De Gucht. Ik vond dat dit niet nodig was. Ik heb de Turkse ambassadeur een brief gestuurd, en hij heeft me geantwoord. Ik heb mijn verantwoordelijkheid opgenomen, en het is echt niet nodig om daarover met minister De Gucht contact op te nemen.

De heer Vrancken heeft het nauwelijks over de toestand van de Koerden in Turkije gehad. Hij stelde een reeks vragen over Zuid-Afrika. Ik heb daar destijds al op geantwoord. Ik vind dat dit debat niet hier en nu moet worden gevoerd. Hier gaat het over het lot van de Koerden in Turkije, een kandidaat-lidstaat van de EU. De heer Roegiers had het over de nuntius. Ik kan u medelen dat hij ondertussen een trouw bezoeker is van de 11-julirecepties en van de nieuwjaarsrecepties waarvoor ik hem uitnodig. Ook het Vaticaan heeft dus de Vlaamse bevoegdheden ontdekt.

De tweede vraag van de heer Loones gaat over het Koerdische dossier in het algemeen. Dat vereist bijkomende duiding. Het probleem is erg complex. Het Koerdische volk leeft verspreid over vier staten: Turkije, Syrië, Iran en Irak. Het Koerdische volk is een volk zonder eigen staat. De culturele of groepsrechten waarover de Koerden beschikken, zijn verschillend naargelang de staat waarin de Koerden

wonen. In Irak, in het noorden van dat land, genieten de Koerden de meeste autonomie, in vergelijking met de Koerden in andere staten.

Als Vlaams minister van Buitenlands Beleid volg ik de toestand op het vlak van de mensenrechten waar ook ter wereld op, voor zover onze mogelijkheden dit toelaten. Aangezien onze Vlaamse gemeenschap deel uitmaakt van de waardegemeenschap die de Europese Unie is en waarvan Turkije lid wenst te worden, zijn we moreel verplicht met een waakzaam oog toe te kijken op het respect voor de mensenrechten. Dat het Koerdische volk onze bijzondere aandacht verdient, blijkt uit zijn tragische geschiedenis. Overmorgen, op 16 maart, precies achttien jaar geleden dus, lanceerde Saddam Hoessein een gifgasaanval op het Koerdische dorp Halabja in Noord-Irak. Honderden Koerden stierven een gruwelijke dood.

Hoe kunnen we het Koerdische dossier behartigen? Ik zie twee mogelijkheden voor Vlaanderen om een verschil te maken. Enerzijds moeten we waken over de naleving van de rechten van de Koerden, door via diplomatieke kanalen de betrokken centrale overheden te benaderen. In dat opzicht maakt Vlaanderen zich de strategie eigen die de internationale gemeenschap maar ook de Belgische federale overheid hanteert.

Verder ontvangt het Koerdisch Instituut van de administratie Cultuur, Afdeling Volksontwikkeling en Bibliotheken, een jaarlijkse subsidie van 75.000 euro. De Afdeling Cultuur van de Vlaamse Gemeenschapscommissie erkent het Koerdisch Instituut als zelforganisatie voor migranten in het kader van het sociaal-culturele werk en kende het afgelopen werkjaar hiervoor 2.710,30 euro toe. De Afdeling Welzijn en Gezondheid gaf in 2005 een subsidie van 25.417 euro in het kader van de samenlevingsinitiatieven.

En dan is er ook de directe of indirecte samenwerking met organisaties of overheden in Koerdisch gebied. Ik heb principieel beslist een project of projecten in Noord-Irak, het Koerdische gebied van Irak, te ondersteunen. Koerdisch Irak is het enige gebied waar de Koerden met een eigen 'Kurdish Regional Government' over een uitgebreide culturele en institutionele autonomie beschikken. Dat past in de federale staatsopbouw van Irak.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Ik dank u voor uw antwoord. Ik dank u in de eerste plaats voor de inspanningen om het onderzoek naar de moord vooruit te helpen. Ik neem er akte van dat de ambassadeur in zijn

antwoord heeft gezegd dat de Turkse overheid een onderzoek zal instellen. Ik dank u bij voorbaat voor de verdere inspanningen die u zult leveren om dat dossier op te volgen.

Wat de bevoegdheidskwestie betreft, stellen we vast dat buitenlands ambassadepersoneel blijkbaar beter weet hoe de bevoegdheidsverdelingen bij ons eruit zien dan de Belgische minister van Buitenlandse Zaken. U hebt terecht verwezen naar artikel 167 van de Grondwet. Sinds de Sint-Michielsakkoorden is Vlaanderen ten volle bevoegd om verdragen met het buitenland af te sluiten. Iemand zou dat toch eens moeten kunnen uitleggen aan een man die beweert dat hij verstandig is.

Ik dank u ook voor uw antwoord over de aanpak van het Koerdische probleem in brede zin. Het is wellicht niet het ogenblik om daarop dieper in te gaan. In elk geval steun ik het aangekondigde initiatief van de heer Roegiers om een voorstel van resolutie uit te werken over de relatie tussen Vlaanderen en de Koerdische gebieden in en buiten Turkije. Ongetwijfeld zal dit initiatief verder reiken dan het 'old boys netwerk' waar de heer De Gucht het uitgerekend op de Vrouwendag over had. Dit onderwerp beroert Vlaanderen, want we hebben zelf gevochten voor het recht op onze identiteitsbeleving. Ik betreur daarom heel erg de incidenten die de heer De Gucht heeft uitgelokt.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de minister, u verwijt me dat ik me niet zou hebben aangesloten bij wat hier over de Koerden is gezegd. Ik herhaal echter wat ik letterlijk heb gezegd: 'Ik sluit mij graag aan bij de vraag van de heer Loones en ben ook benieuwd naar het antwoord van de Turkse ambassadeur op uw vraag om opheldering over de moord op de ouders van Derwich Ferho.' Het had geen zin dat ik hier het betoog van de heer Loones zou herhalen.

Het verwondert me natuurlijk dat u inzake de Zuid-Afrikaanse minderheden en de moorden die er systematisch gebeuren een struisvogelpolitiek voert. Blijkbaar is de ene burger minder waard dan de andere. Ik betreur het dat u geen initiatief wilt nemen en de Zuid-Afrikaanse ambassadeur hierover niet aanspreekt. Ik volg die zaak op. Ik zal u over dat dossier later nog ondervragen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
